

Begäran om utlåtande om arbetsgruppsbetänkandet: Ändring av bestämmelserna om exploatering av arbetskraft

Inledning

Justitieministeriet begär utlåtanden om arbetsgruppsbetänkandet "Ändring av bestämmelserna om exploatering av arbetskraft".

Justitieministeriet tillsatte den 23 september 2024 en arbetsgrupp med uppgift att evaluera straffrättsliga bestämmelserna om arbetsrelaterat utnyttjande och bereda de förslag till bestämmelser som behövs för att skärpa straffen för missbruk utifrån regeringsprogrammet. Arbetsgruppen hade också i uppgift att bereda lagstiftningsändringar som föranleds av de ändringar som föreslås i strafflagen. Arbetsgruppen skulle utarbeta sitt betänkande i form av en regeringsproposition.

Arbetsgruppen föreslår i sitt betänkande att den straffbestämmelse som gäller ockerliknande diskriminering i arbetslivet ska ersättas med en ny bestämmelse om ocker i arbetslivet. Ett annat nytt brott som föreslås bli straffbart är grovt ocker i arbetslivet, för vilket straffet ska vara fängelse i minst fyra månader och högst fyra år. Juridiska personers straffansvar ska utvidgas till att också omfatta ocker i arbetslivet och grovt ocker i arbetslivet.

Enligt förslaget ska lagen om näringsförbud ändras så att näringsförbud kan meddelas en person som vid drivandet av rörelse har gjort sig skyldig till ocker i arbetslivet eller grovt ocker i arbetslivet. I tvångsmedelslagen föreslås det en sådan ändring att grovt ocker i arbetslivet fogas till förteckningen över brott som möjliggör teleavlyssning. Därtill föreslås de ändringar som behövs till följd av ändringarna i strafflagen bli gjorda i den övriga lagstiftningen.

Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering: "Straffbarheten för utnyttjande i arbetslivet höjs genom att den nuvarande paragrafen om ockerliknande diskriminering i arbetslivet ersätts med paragrafer om ocker i arbetslivet och grovt ocker i arbetslivet. Det föreskrivs att minimistraffet för den grova gärningsformen av brottet är fängelse. Lagstiftningen ändras så att gärningsmannen i fråga om dessa brott utöver att dömas till straff även kan meddelas näringsförbud. Juridiska personers straffansvar utvidgas till att gälla ocker och grovt ocker i arbetslivet" (Regeringsprogrammet, s. 216).

Målsättningar

Syftet med de föreslagna lagändringarna är att förtydliga förutsättningarna för straffbarhet för arbetsrelaterat utnyttjande samt att skärpa straffen för missbruk i enlighet med regeringsprogrammet (s. 216).

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlåtande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlåtande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlåtande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA (ärendenummer VN/24196/2023).

Om det inte är möjligt att använda utlåtande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registratorskontor per e-post på adressen: [kirjaamo.om\(at\)gov.fi](mailto:kirjaamo.om(at)gov.fi) eller per post till adressen: PL 25, 00023 VALTIONEUVOSTO. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/24196/2023. Dessutom ber vi att de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod OM093:00/2023). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlåtande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlåtande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret på utlåtande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Vänligen lämna utlåtandet senast den 31 augusti 2025.

Beredare

Mer information ges av specialsakkunnig Jalo Vatjus-Anttila, e-postadress jalo.vatjus-anttila@gov.fi, tfn 0295 150 288.

Länkar:

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM093:00/2023> - Hankesivu [Työperäistä hyväksikäyttöä koskevan sääntelyn muuttaminen (kiskonta työelämässä)]

<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM093:00/2023> - Statsrådets projektportal [Ändring av bestämmelserna om exploatering av arbetskraft (ocker i arbetslivet)]

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-373-5> - Työperäistä hyväksikäyttöä koskevan sääntelyn muuttaminen - Työryhmämietintö (Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2025:35) / Ändring av bestämmelserna om exploatering av arbetskraft - Arbetsgruppsbetänkande (Justitieministeriets publikationer, Betänkanden och utlåtanden 2025:35)

Sändlista:

Akava
apulaisprofessori Tatu Hyttinen, Turun yliopisto
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Etelä-Suomen aluehallintovirasto (työsuojelun vastuualue)
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Etelä-Suomen syyttäjäalue
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI)
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Helsingin poliisilaitos
Itä-Suomen aluehallintovirasto (työsuojelun vastuualue)
Itä-Suomen yliopiston oikeustieteiden laitos
Julkiset oikeusavustajat ry
Juristiliitto
Keskusrikospoliisi
Kirkon työmarkkinalaitos
Korkein oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Lounais-Suomen aluehallintovirasto (työsuojelun vastuualue)
Lounais-Suomen poliisilaitos
Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ry
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (työsuojelun vastuualue)
Länsi-Suomen syyttäjäalue
Maahanmuuttovirasto
Maahanmuuttovirasto - Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeuspoliittinen yhdistys – Rättspolitiska föreningen Demla ry
Palvelualojen ammattiliitto PAM
Palvelualojen työnantajat PALTA
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (työsuojelun vastuualue)
Poliisihallitus
professori Minna Kimpimäki, Lapin yliopisto
professori Sakari Melander, Helsingin yliopisto

Puolustusministeriö
Rakennusliitto
Rikosseuraamuslaitos
Rikosuhripäivystys
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
STTK
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen Asianajajat
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL ry
Suomen Syyttäjäyhdistys ry
Suomen Tuomariliitto ry
Tuomioistuinvirasto
Turun hovioikeus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Varsinais-Suomen kärjäoikeus
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Åbo Akademi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vatjus-Anttila Jalo
Oikeusministeriö

Vatjus-Anttila Jalo
Oikeusministeriö